

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS
ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE

Viðskiptaþing 2014

Niðurstöður viðhorfskönnunar um menntamál

Unnið af Capacent fyrir Viðskiptaráð Íslands í janúar 2014

1. Inngangur og efnisyfirlit

2. Viðhorf almennings til menntamála og stöðu háskóla á Íslandi
3. Viðhorf forsvarsmanna fyrirtækja og stofnana til menntamála og þörf á starfsfólki með ákveðna menntun

Unnið af Capacent fyrir Viðskiptaráð Íslands.

Markmiðið var annars vegar að fá fram mat á viðhorfi almennings til menntamála og stöðu háskóla á Íslandi og hins vegar mat forsvarsmanna fyrirtækja og stofnana á því hvort skortur sé á starfsfólki með ákveðna menntun í íslensku atvinnulífi.

Viðhorfskannanirnar voru framkvæmdar annars vegar 16.-26. janúar 2014 og hins vegar 10.-30. janúar 2014.

Úrtak könnunar um viðhorf almennings var 1.400 einstaklingar sem valdir voru af handahófi úr Viðhorfahópi Capacent Gallup. Svarhlutfallið var 59,4%.

Helstu niðurstöður voru þær að meirihluti almennings:

- Er hlynntur styttingu náms á framhaldsskólastigi
- Er hlynntur fjölbreyttara rekstrarformi grunnskóla og háskóla
- Er hlynntur því að ríkið hækki framlög til háskóla, sameini eða innheimti skólagjöld til að bæta rekstarstöðu skólanna
- Telur að einkareknir háskólar, opinberir skólar og framhaldsskólar velji sjálfir hvaða námsbrautir þeir bjóða upp á

Úrtak viðhorfskönnunar forsvarsmanna fyrirtækja var 995 fyrirtæki og stofnanir með 10 starfsmenn eða fleiri, en um blandað úrtak var að ræða úr fyrirtækjaskrá, Fyrirtækjapanel Capacent Gallup og félagatali Viðskiptaráðs. Svarhlutfallið var 40,3%.

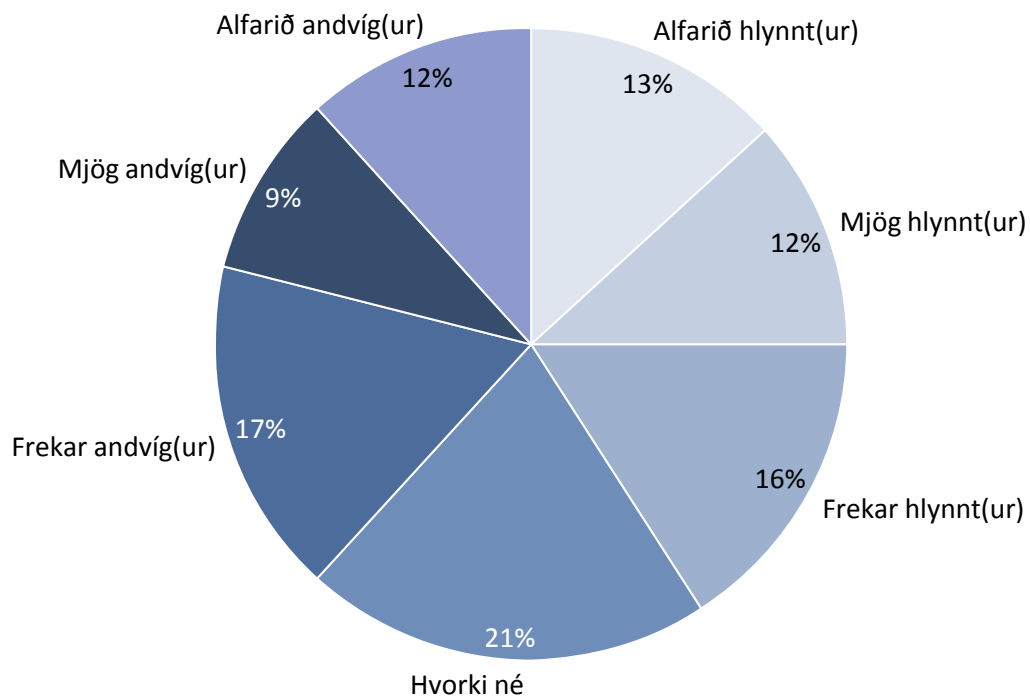
Helstu niðurstöður voru þær að meirihluti forsvarsmanna fyrirtækja:

- Telja umframeftirspurn vera eftir verk-, tölvu- og iðnmenntuðum
- Telja að umframframboð sé af viðskipta- og félagsvísindamenntuðum.
- Telja að efla þurfi frumkvæði og sjálfstæði meðal nýútskrifaðra sem ráðnir eru í kjarnastarfsemi fyrirtækja
- Segja tengingu við atvinnulífið og hagnýt verkefni skipta mestu máli í námi þegar fyrirtæki ráða inn nýtt starfsfólk

Bls.	Spurning
4	Sp. 1 Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að stytta nám á grunnskólastigi um eitt ár?
5	Sp. 2 Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að stytta nám til stúdentsprófs í framhaldsskóla um eitt ár?
7	Sp. 3-6 Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) fjölbreytara rekstarformi menntastofnanir á eftirfarandi skólastigum?
9	Sp. 7-10 Hversu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) þú ert eftirfarandi leiðum til að bæta rekstrarstöðu háskóla á Íslandi?
11	Sp. 11-13 Að hversu miklu eða litlu leyti telur þú að skólar eigi að fá að velja sjálfir hvaða námsbrautir þeir bjóða upp á?
13	Sp. 14 Hver eftirtalinna leiða hugnast þér best varðandi fjölda háskóla á Íslandi?
14	Sp. 15 Hvað réði því hvaða nám þú valdir?
18	Sp. 1 Telur þú að það sé skortur á fólki með ákveðna menntun í íslensku atvinnulífi eða ekki?
20	Sp. 2-6 Hvernig telur þú eftirspurn vera miðað við framboð eftir einstaklingum með eftirfarandi menntun?
22	Sp. 7 Hvaða eiginleika þarf að efla hjá nýútskrifuðum sem ráðnir eru inní kjarnastarfsemi þíns fyrirtækis?
23	Sp. 8 Hver eftirtalinna þátta sem snúa að námi skiptir mestu máli þegar fyrirtæki þitt ræður til sín nýtt starfsfólk?
24	Sp. 9 Hvar telur þú vera helstu tækifærin til þess að efla tengsl atvinnulífsins og menntakerfisins?

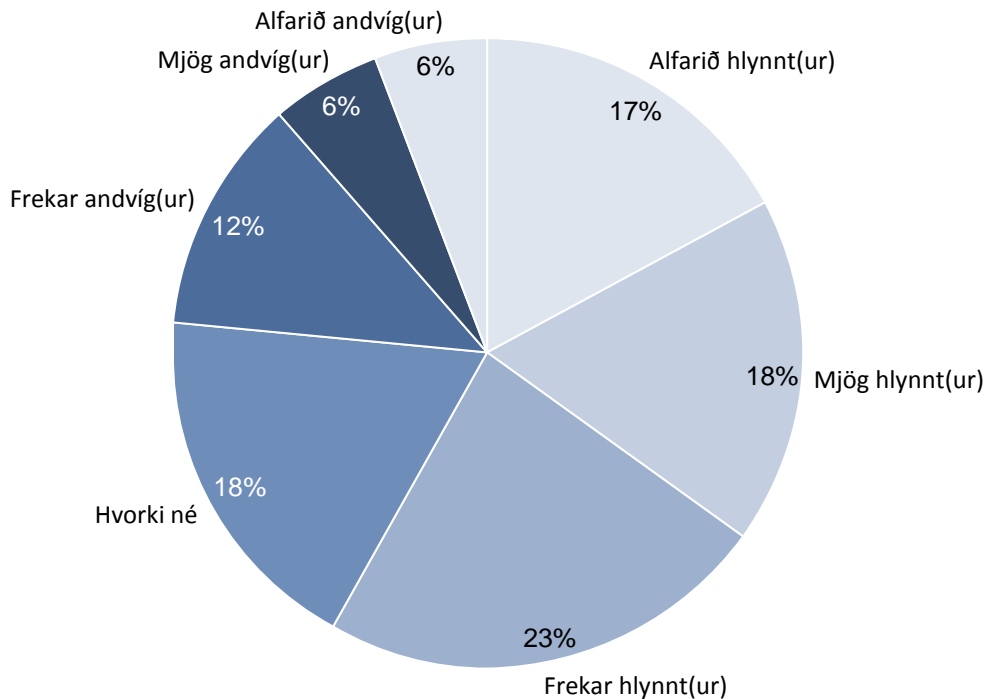
1. Inngangur og efnisyfirlit
- 2. Viðhorf almennings til menntamála og stöðu háskóla á Íslandi**
3. Viðhorf forsvarsmanna fyrirtækja og stofnana til menntamála og þörf á starfsfólki með ákveðna menntun

Sp. 1. Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að stytta nám á grunnskólastigi um eitt ár?

	Fjöldi svara	Hlutfall gildra svara
Alfarið hlynnt(ur)	104	13,3%
Mjög hlynnt(ur)	91	11,7%
Frekar hlynnt(ur)	123	15,7%
Hvorki né	163	20,9%
Frekar andvíg(ur)	135	17,3%
Mjög andvíg(ur)	73	9,3%
Alfarið andvíg(ur)	92	11,8%
Fjöldi gildra svara	781	100,0%
Veit ekki	38	

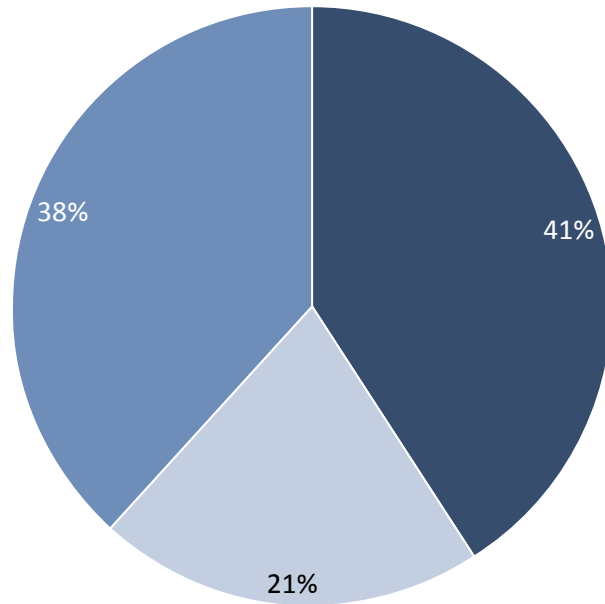
Sp. 2. Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að stytta nám til stúdentsprófs í framhaldsskóla um eitt ár?

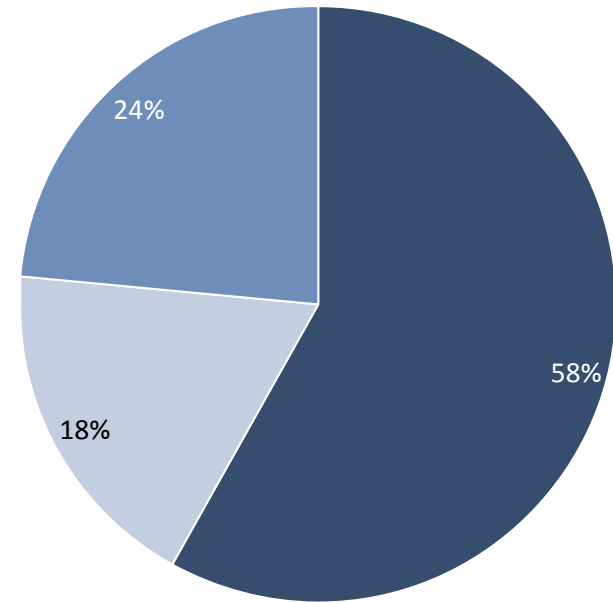
	Fjöldi svara	Hlutfall gildra svara
Alfarið hlynnt(ur)	135	17,3%
Mjög hlynnt(ur)	139	17,8%
Frekar hlynnt(ur)	180	23,0%
Hvorki né	142	18,2%
Frekar andvíg(ur)	97	12,4%
Mjög andvíg(ur)	43	5,5%
Alfarið andvíg(ur)	45	5,8%
Fjöldi gildra svara	781	100,0%
Veit ekki	38	

Meiri samstaða ríkir um styttingu framhaldsskóla um eitt ár en grunnskóla

Stytta nám á grunnskólastigi um eitt ár?

Stytta nám á framhaldsskóla um eitt ár?

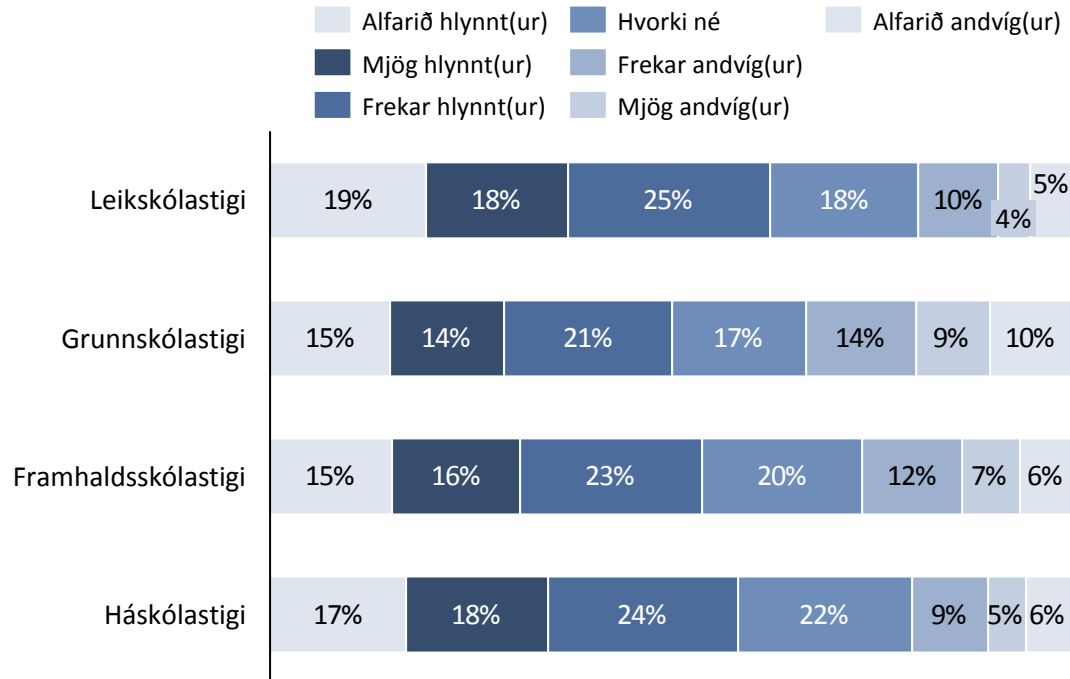
■ Hlynntur ■ Hvorki né ■ Andvígur

- Lítil munur er á milli þeirra sem vilja stytta grunnskóla um eitt ár
- 41% eru hlynntir styttingu en 38% andvígir.
- 21% svarenda hafa enga skoðun

- Meirihluti svarenda er hlynntur því að stytta framhaldsskóla um eitt ár
- 58% sögðust hlynntir en einungis 24% andvígir.
- 18% svarenda hafa enga skoðun

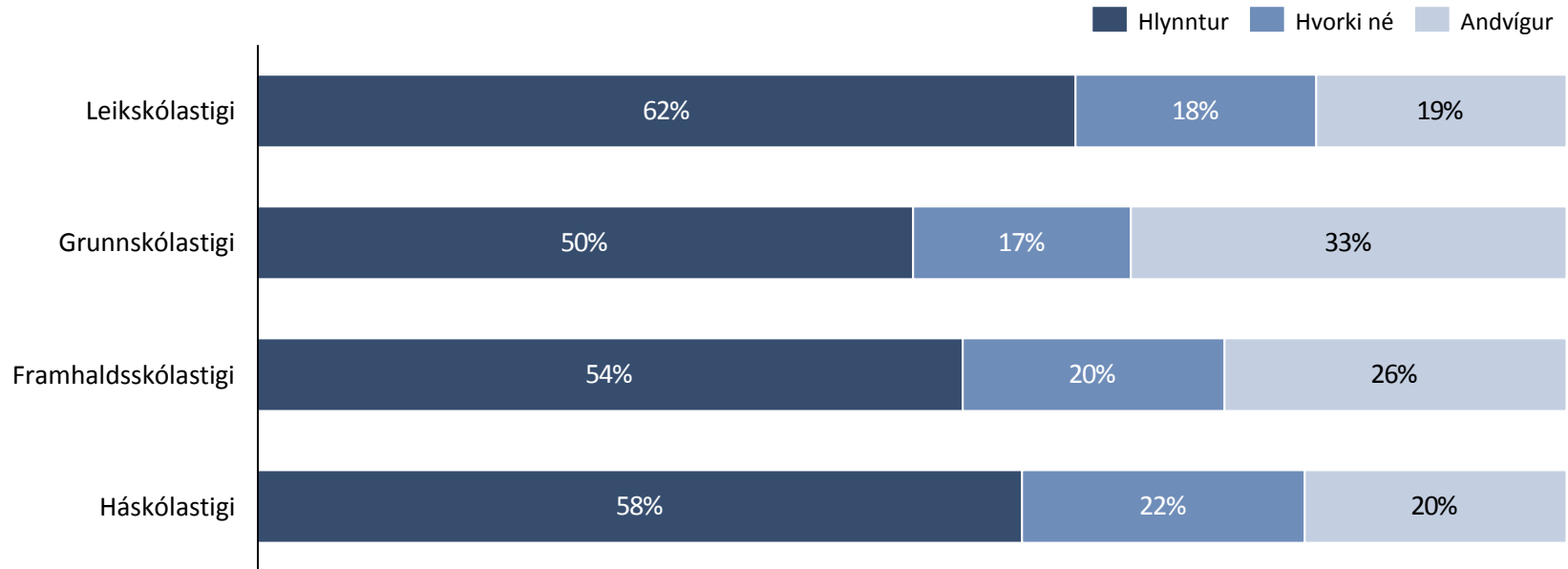

Sp. 3-6. Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að fleiri aðilum en ríki og sveitarfélögum sé heimilt að starfrækja og reka menntastofnanir á eftirfarandi skólastigum?

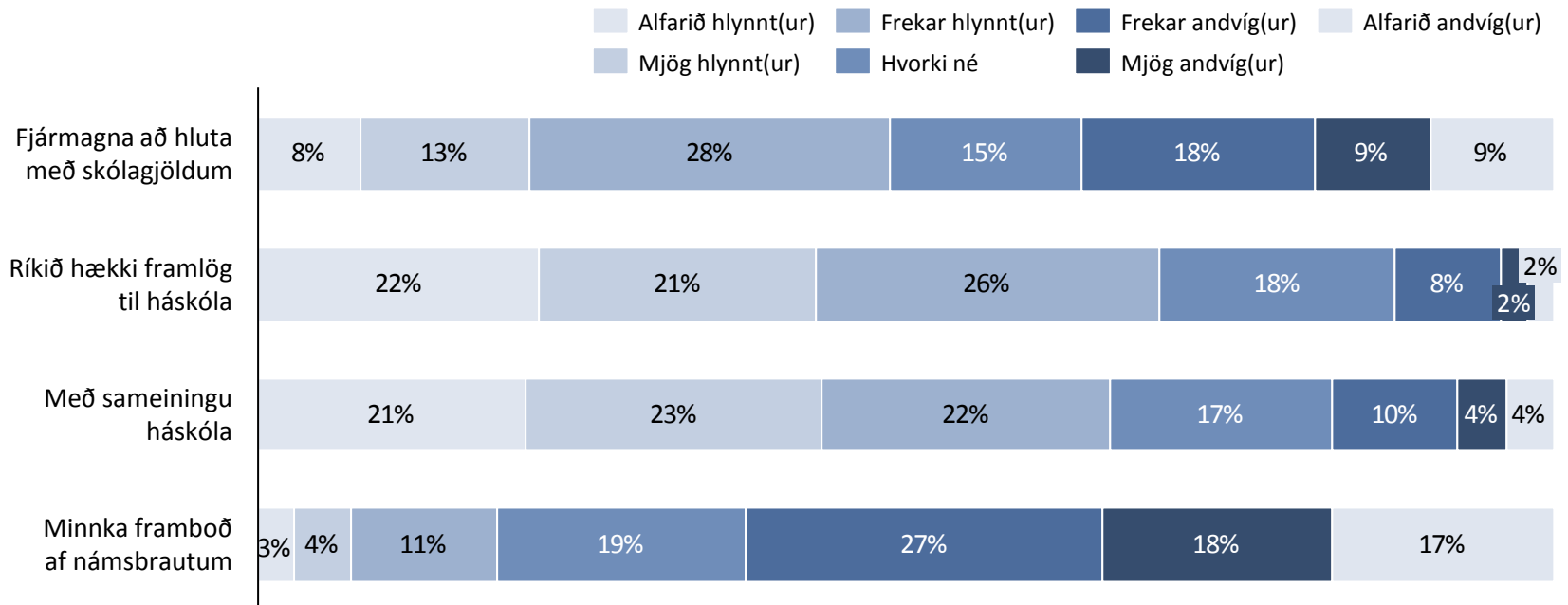
	Fjöldi svara	Hlutfall gildra svara
Alfarið hlynnt(ur)	128,3	16,6%
Mjög hlynnt(ur)	126,5	16,4%
Frekar hlynnt(ur)	178,0	23,1%
Hvorki né	148,0	19,2%
Frekar andvíg(ur)	87,5	11,4%
Mjög andvíg(ur)	48,8	6,3%
Alfarið andvíg(ur)	53,5	6,9%
Fjöldi gildra svara	770,5	100,0%
Veit ekki	48,5	

Meirihlutinn er hlyntur því að fleiri aðilum sé heimilt að starfrækja og reka menntastofnanir. Mestur mótbýr er á grunnskólastigi.

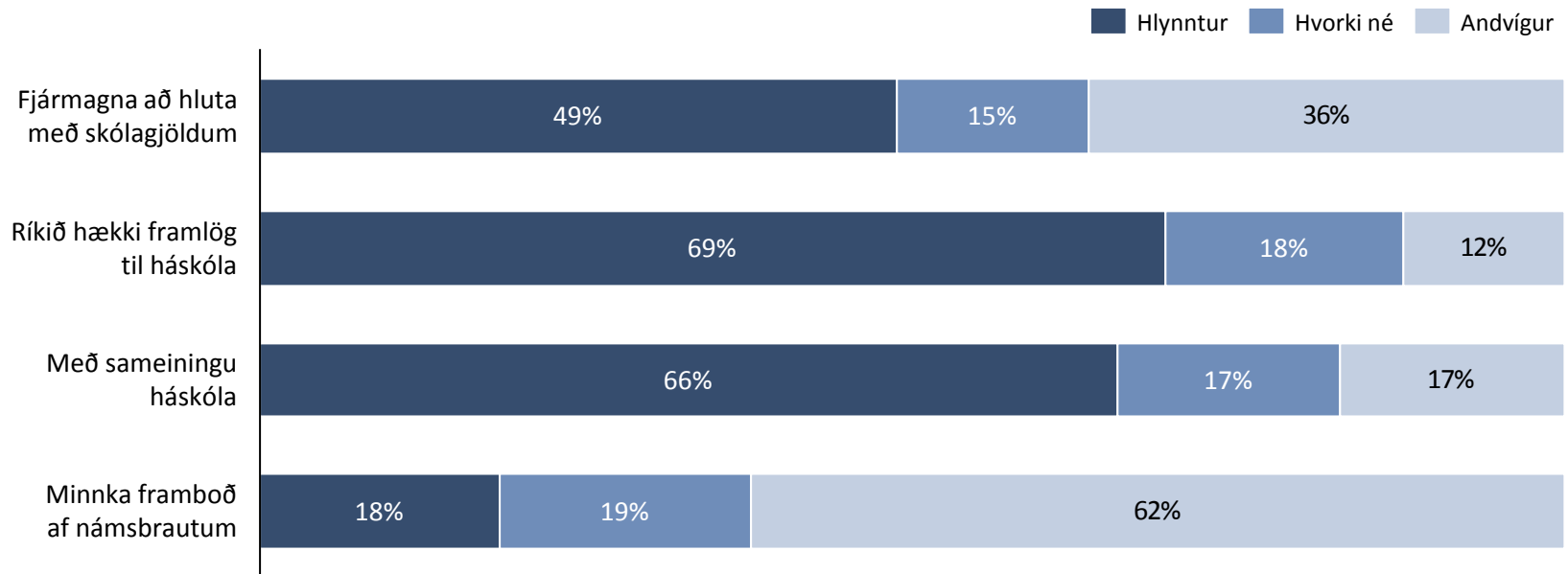

- Svarendur eru heilt yfir litið hlyntir, þvert á skólastig, að fleiri aðilum en ríki og sveitarfélögum sé heimilt að starfrækja og reka menntastofnanir
- Aðeins á grunnskólastigi var nokkur andstaða en þriðjungur segist andvígur því að aðrir en ríki og sveitarfélög starfræki og reki menntastofnanir

Sp. 7-10. Vinsamlegast tilgreindu hversu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) þú ert eftirfarandi leiðum til að bæta rekstrarstöðu háskóla á Íslandi?

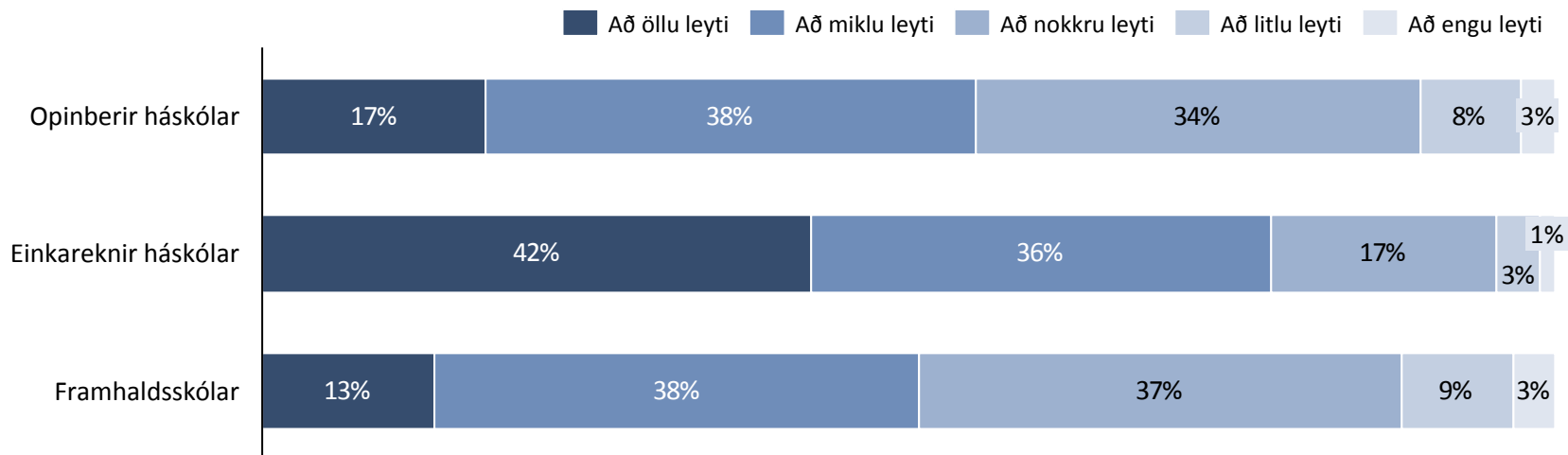

Sp. 7-10. Vinsamlegast tilgreindu hversu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) þú ert eftirfarandi leiðum til að bæta rekstrarstöðu háskóla á Íslandi?

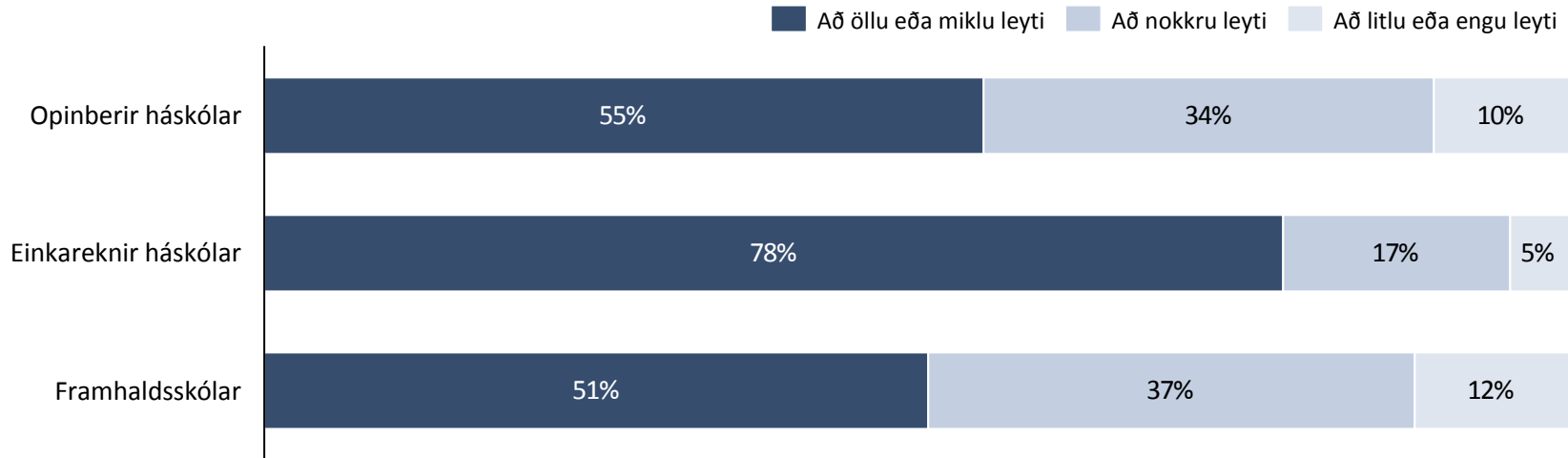
- Tæp 70% svarenda eru hlynntir því að rekstrarstaða háskóla á Íslandi sé bætt með auknum fjárframlögum ríkisins
- Viðlíka margir eru hlynntir sameiningu háskóla til að bæta rekstrarstöðu eða 65-70%
- Um helmingur svarenda eru svo hlynntir því að innheimting skólagjaldi sé notuð til að bæta rekstrarstöðu háskóla á Íslandi

Sp. 11-13. Að hversu miklu eða litlu leyti telur þú að skólar eigi að fá að velja sjálfir hvaða námsbrautir þeir bjóða upp á?

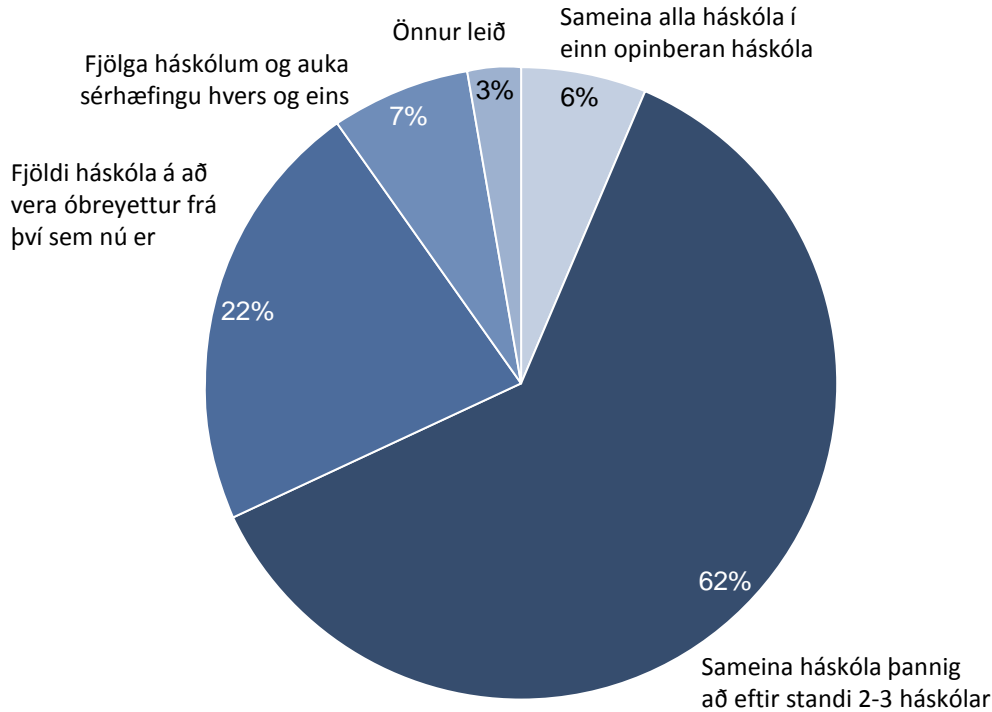
- Tæp 80% svarenda telja að einkareknir háskólar skulu sjálfir velja hvaða námsbrautir boðið er uppá
- Um helmingur svarenda telur að opinberir háskólar og framhaldsskólar eigi að ráða sjálfir hvaða námsbrautir er boðið uppá

Meirihluti svarenda telja að skólar eigi að velja sjálfir hvaða námsbrautir þeir bjóði uppá

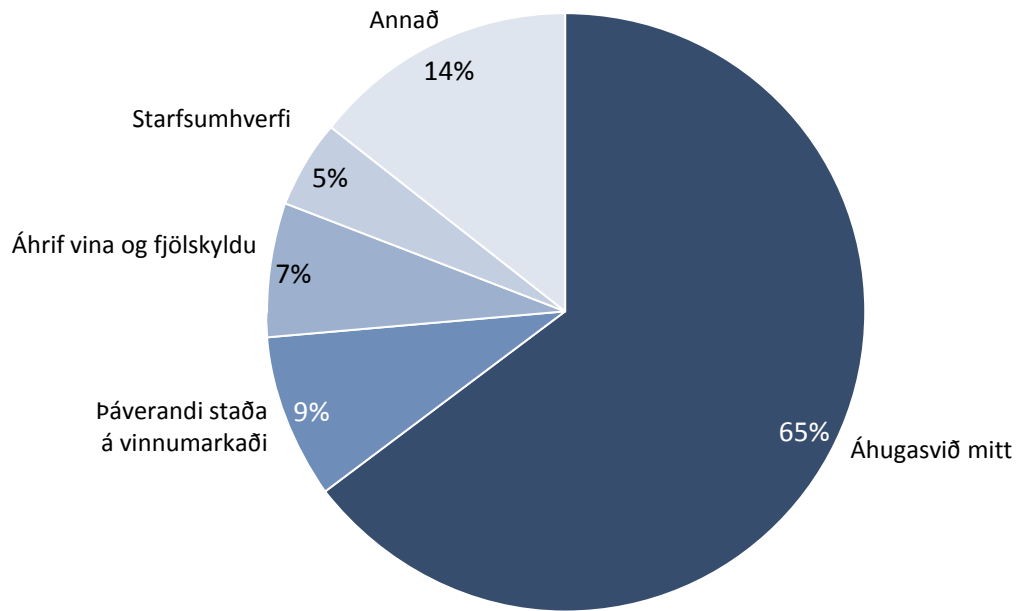
- Tæp 80% svarenda telja að einkareknir háskólar skulu sjálfir velja hvaða námsbrautir boðið er uppá
- Um helmingur svarenda telur að opinberir háskólar og framhaldsskólar eigi að ráða sjálfir hvaða námsbrautir er boðið uppá

Sp. 14. Hver eftirtalinna leiða hugnast þér best varðandi fjölda háskóla á Íslandi?

	Fjöldi svara	Hlutfall gildra svara
Sameina alla háskóla í einn opinberan háskóla	44	6,3%
Sameina háskóla þannig að eftir standi 2-3 háskólar	428	61,8%
Fjöldi háskóla á að vera óbreyttur frá því sem nú er	153	22,1%
Fjölga á háskólum og auka sérhæfingu hvers og eins	48	6,9%
Önnur leið, hvaða?	20	2,9%
Heildarfjöldi svara	693	100,0%
Veit ekki	126	

Sp. 15. Hvað réði mestu í því hvaða nám þú valdir?

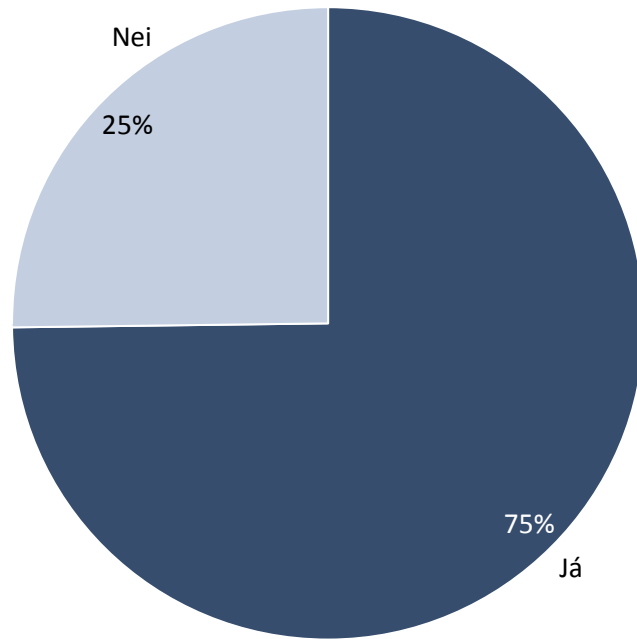

	Fjöldi svara	Hlutfall gilda svara
Áhugasvið mitt	373	64,6%
Páverandi staða á vinnumarkaði	52	9,0%
Áhrif vina og fjölskyldu	42	7,3%
Starfsumhverfi	27	4,7%
Námsframboð	25	4,3%
Starfsframboð	20	3,5%
Menntun og starf foreldrar/nánustu aðstandenda	15	2,6%
Laun í greininni	13	2,3%
Annað	10	1,7%

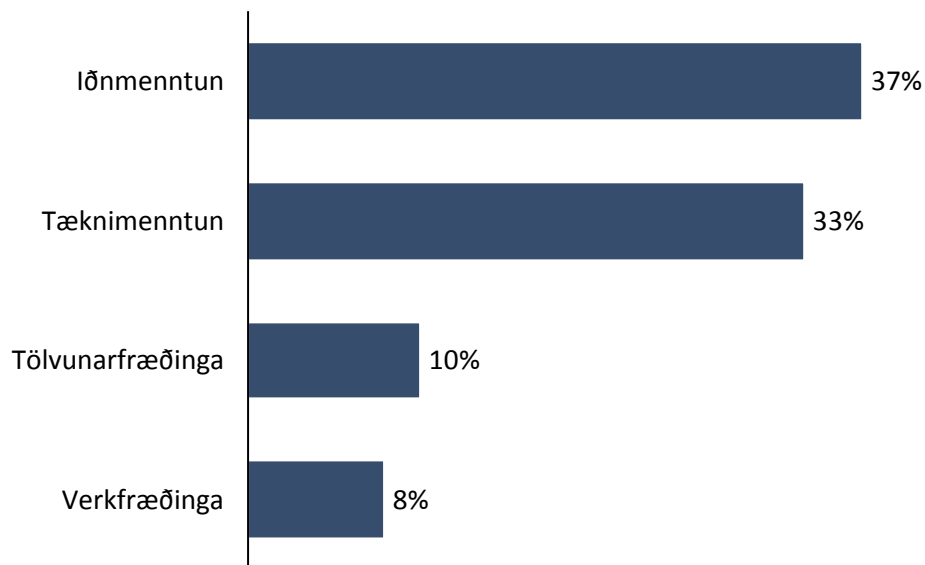
1. Inngangur og efnisyfirlit
2. Viðhorf almennings til menntamála og stöðu háskóla á Íslandi
- 3. Viðhorf forsvarsmanna fyrirtækja og stofnana til menntamála og þörf á starfsfólki með ákveðna menntun**

Sp. 1. Telur þú að það sé skortur á fólki með ákveðna menntun í íslensku atvinnulífi eða ekki?

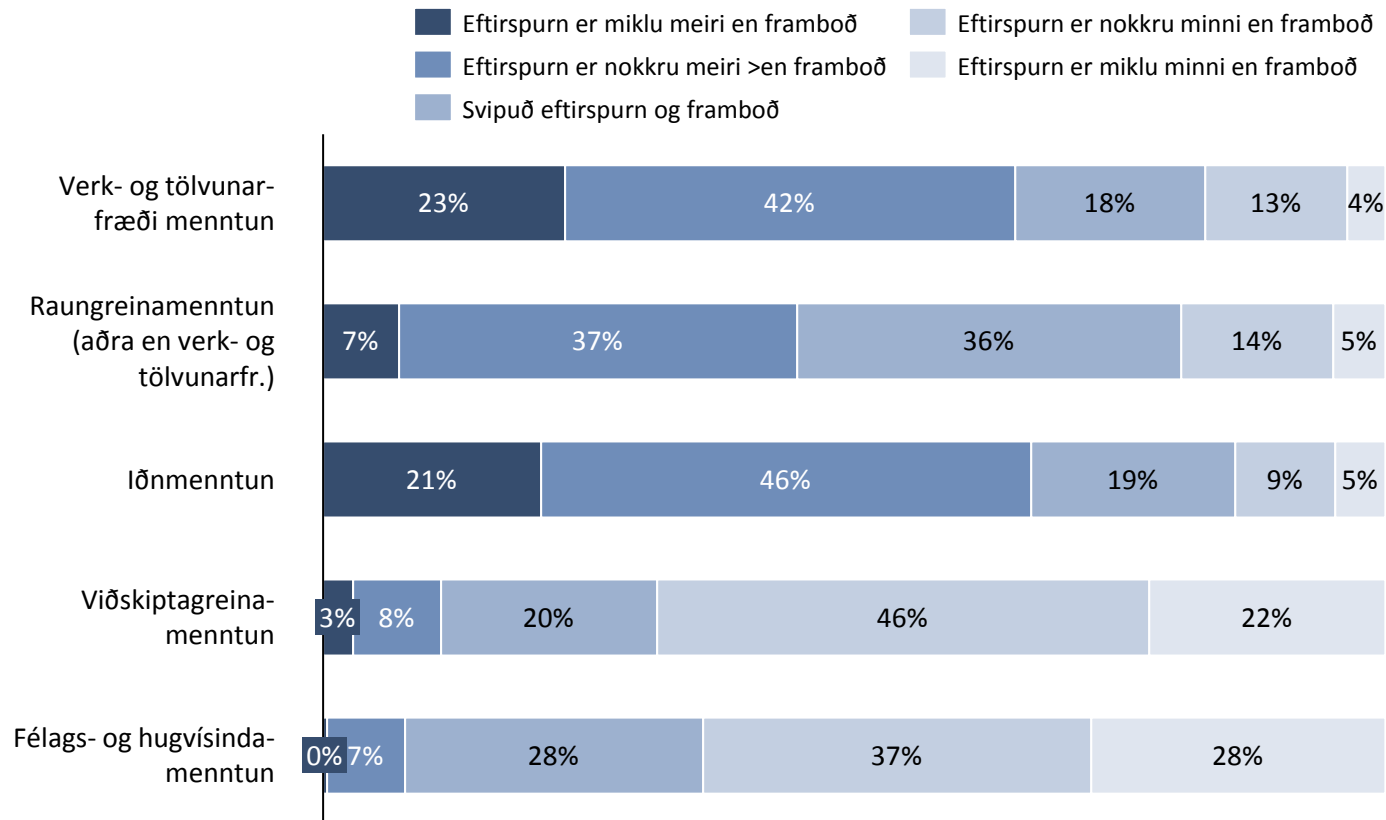
	Fjöldi svara	Hlutfall gildra svara
Já, það skortir fólk	242	60,5%
Nei, það skortir ekki fólk	81	20,2%
Veit ekki	324	19,2%

Sp. 1a. Fólk með hvaða menntun finnst þér helst skorta?

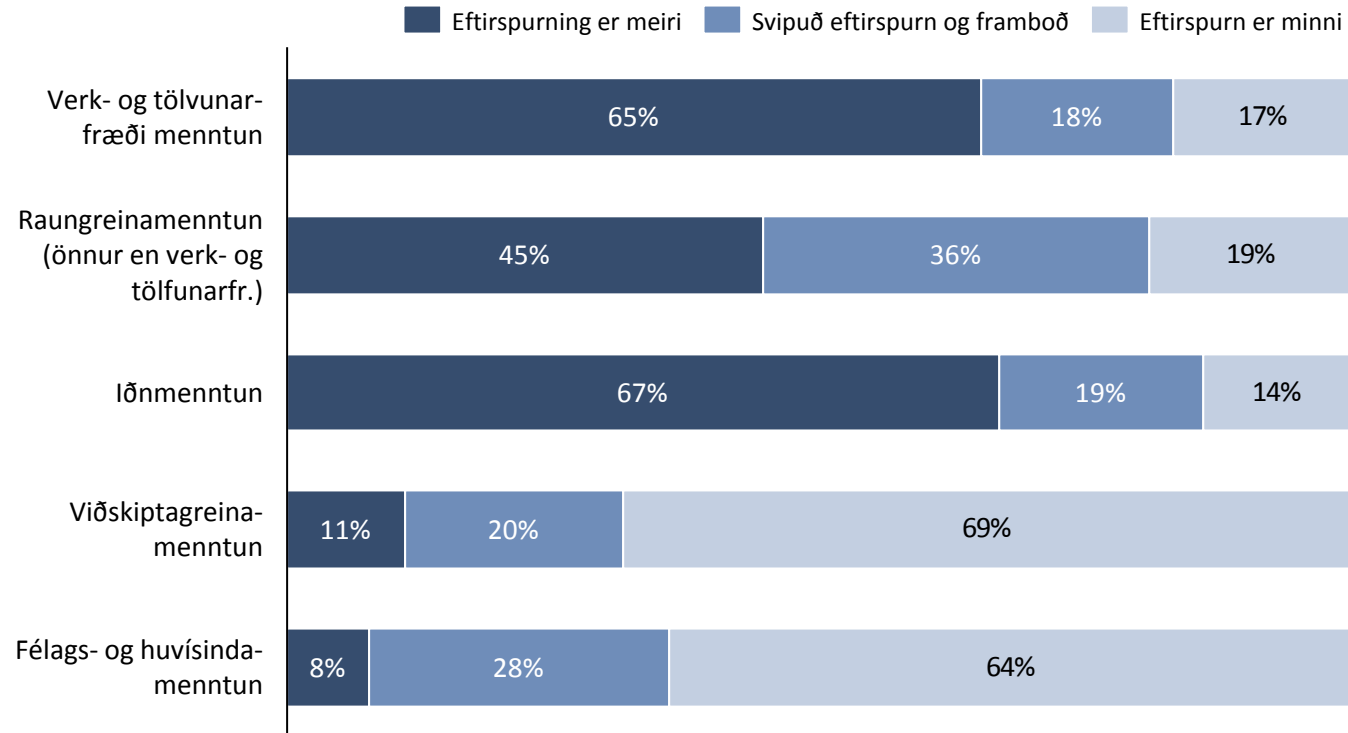

	Fjöldi svara	Hlutfall gildra svara
Iðnmenntun	85	36,6%
Tæknimenntun	77	33,2%
Tölvunarfræðinga	24	10,3%
Verkfræðinga	19	8,1%
Lækna	17	7,4%
Vélvirkja/Véltæknimenn	14	6,2%
Málmiðnaðarmenn	14	5,9%
Bílgreinar	13	5,5%
Tölvumenntun	12	5,1%
Forritun/Hugbúnaðargerð	11	4,6%
Annað	123	52,6%

Sp. 2-6. Hvernig telur þú eftirspurn almennt vera miðað við framboð á íslenskum vinnumarkaði, eftir einstaklingum með eftirfarandi menntun?

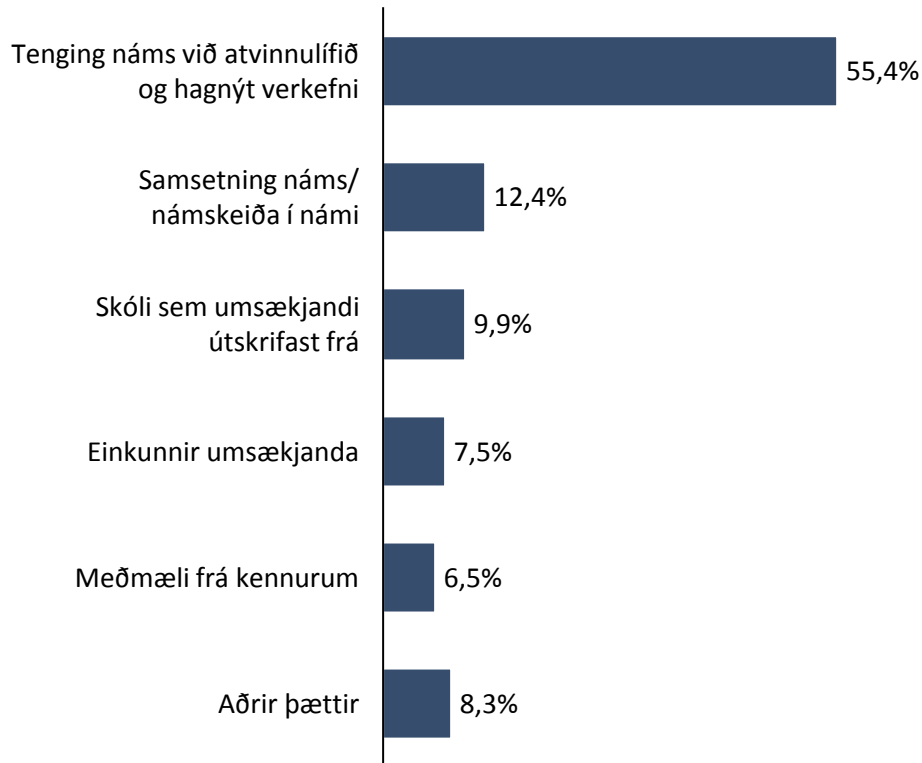
Sp. 2-6. Hvernig telur þú eftirspurn almennt vera miðað við framboð á íslenskum vinnumarkaði, eftir einstaklingum með eftirfarandi menntun?

Sp. 7. Ef þú hugsar um það fólk sem helst er ráðið í kjarnastarfsemi þíns fyrirtækis, hvaða eiginleika eða hæfileika þarf helst að efla hjá þeim sem eru nýútskrifaðir úr skóla?

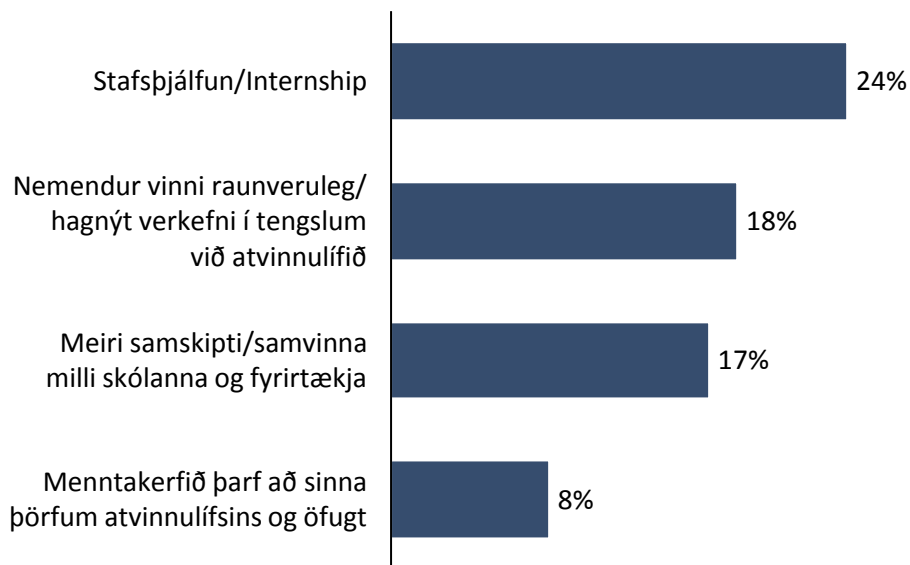

Sp. 8. Hver eftirtalinna þátta sem snúa að námi, óháð því hvaða menntun/fagi er lokið, skiptir mestu máli þegar fyrirtæki þitt ræður til sín nýtt starfsfólk?

	Fjöldi svara	Hlutfall gilda svara
Tenging náms við atvinnulífið og hagnýt verkefni	206	55,4%
Samsetning námsefnis/námskeiða í námi	46	12,4%
Skóli sem umsækjandi útskrifaðist frá	37	9,9%
Aðrir þættir. Hvaða?	31	8,3%
Einkunnir umsækjanda	28	7,5%
Meðmæli frá kennurum	24	6,5%

Sp. 9. Hvar telur þú vera helstu tækifærin til þess að efla tengsl atvinnulífsins og menntakerfisins?

	Fjöldi svara	Hlutfall gilda svara
Stafsþjálfun (e. Internship)	62	23,9%
Nemendur vinni raunveruleg/hagnýt verkefni í tengslum við atvinnulífið	47	18,1%
Meiri samskipti/samvinna milli skólanna og fyrirtækja	43	16,6%
Menntakerfið þarf að sinna þörfum atvinnulífsins og öfugt	22	8,3%
Kynning á atvinnugreinum í gegnum námið	16	6,3%
Meira verknám	15	5,7%
Samstarfsverkefni milli nemenda og fyrirtækja, t.d. Tengt rannsóknnum og nýsköpun	12	4,6%
Meira iðnnám	12	4,6%
Sumarvinna nemenda í tengslum við námið	10	4,0%
Fá gestakennara (e. mentora) úr atvinnulífinu inn í skólana	10	3,7%
Annað	69	26,4%

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS
ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE

Sameiginlegur vettvangur íslensks viðskiptalífs